

φαγητόν: Δῶσ' μου νερό, γιατί ἀποκοντύλασα. Συνών. ἀποκομπιάζω, ἀποστέκω, κομπιάζω, πνίγομαι (ιδ. πνίγω).

ἀποκοντυλίδι τό, ἀμάρι. ἀποκοντυλίδι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποκόντυλο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Πληθ., τὰ μετὰ τὸ λίχνισμα ὑπολειπόμενα χονδρὰ ἄχυρα (τὰ φέροντα τὸν κόνδυλον ἦτοι τὸ γόνατον). Συνών. ἀποκόντυλο, κόντυλο.

ἀποκόντυλο τό, Πελοπν. (Λακων.) ἀποκόδυλο Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. κόντυλο.

Ἀποκοντυλίδι, ὁ ιδ., ἔνθ' ἀν.: Τ' ἀποκόδυλα γὰ βάλῃς ἔς τὸ δάτο κι ἀποπάνω τὰ καλὰ ἄχερα Κρήτ. Ἡβγαλε τ' ἀποκόδυλα ἀπὸ τῆ δάχνη Κρήτ.

ἀποκοπάρης ὁ, Ἡπ. Πελοπν. (Καρδαμ.) ἀποκοπάρης Ἡπ. (Πρέβ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποκοπή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρης.

I) Πραγματογνώμων, ἐκτιμητῆς ἀγροζημιῶν Ἡπ. (Πρέβ. κ. ἀ.) Συνών. ἀποκοπιάρης, ἀποκοφτῆς. **II)** Ὁ μεθ' οὗ ἔχει τις τακτικὰς δοσοληψίας, οἷον ἐπὶ τῶν ὠνίων καὶ ὁ ἀγοράζων καὶ ὁ πωλῶν Πελοπν. (Καρδαμ.): Τὸν ἔχω ἀποκοπάρη (ψωνίζω τακτικὰ ἀπὸ αὐτόν). **β)** Τακτικὸς πελάτης τοῦ μυλῶνος Πελοπν. (Καρδαμ.) Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀπαλεστής.

ἀποκοπαρούδι τό, Πελοπν. (Λάστ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀποκοπάρη < ἀποκοπή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούδι.

Τὸ ἀρτίως ἀπογαλακτισθὲν βρέφος. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀποκόλλιν. Πβ. ἀποκομμάτιν.

ἀποκοπή ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) ἀπουκοπή βόρ. ιδιώμ. ἴποκοπή Κύπρ. ἴποκοπή Θράκ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀποκοπή.

A) Οὐσ. **1)** Ἀποκομμός **2**, ὁ ιδ., Ἡπ. Πελοπν. (Λακων.) **2)** Ὁρισμένος ἀριθμὸς προβάτων Ἀθῆν.: Πρόβατα ἀποκοπὲς ὀγδόντα. Πρόβατα τριάντα ἢ κάθε ἀποκοπή. Συνών. κοπή. **3)** Παῦσις, λήξις, ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ ἐκ τῆς βασιλείας κακοῦ Πόντ. (Οἶν.) **4)** Τὰ πρὸ τοῦ γάμου ὀριζόμενα δῶρα τοῦ γαμβροῦ πρὸς τὴν νύμφην καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς Πελοπν. (Γορτυν.) Σύμ.: Ἄσμ.

Τάσσω τῆς τῆς ἀποκοπῆς ὀλόχρουσον μανέλλι.

γὰ γλέπη τὸ πουλλάκιν μου ποῦ σύρνει καμπαρέλλι

Σύμ. **5)** Ἐκτίμησις ἀγροζημίας καὶ ἡ ὀριζομένη ἀποζημιώσεις Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Κάρπ.: Θὰ τὸν πάω ἔς τὸ δικαστήριο γὰ μ' πλερώση τὴν ἀποκοπή Ἡπ. **6)** Καθορισμὸς τιμῆς, ἐκτίμησις πράγματος ἢ ἐργασίας κττ. Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κύπρ. Κῶς Πόντ. (Τραπ.) κ. ἀ.: Ἡ ἀπουκοπή γίν'κι χατῖρ'κ' κι δὲν τῆ στρέου (ἢ ἐκτίμησις ἔγινε μεροληπτικὴ καὶ δὲν τὴν δέχομαι) Ζαγόρ. Ἡ ἀποκοπή τ' ὁλοπιτ' ἐν' πενήντα διλιάδες Τραπ. || Ἄσμ.

Τὰ δείλη ὄιλα κάμνουσι, τὰ μάτια δὲν διλιάδες

τῶαι τὸ καμαροφρύδιν σου ἐν ἔδει ἴποκοπῆς

Κύπρ. **7)** Εἶδος συνεταιρισμοῦ καθ' ὃν ἀναλαμβάνει τις τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀγροτικοῦ κτήματος ἐπὶ ἐτησίῳ μισθῷ ματι εἰς τὸ παραγόμενον εἶδος Πελοπν. (Ἀρκαδ.) **β)** Τὸ εἰς εἶδος ἀποφερόμενον μίσθωμα ἐξ οἰουδήποτε κτήματος Πελοπν. (Καρδαμ.): Πόσο πληρώνεις ἀποκοπή γιὰ τὸ μύλο; Δὲ μὲ βγάξει τὸ γέννημα γιὰ γὰ πληρώσω τὴν ἀποκοπή. **γ)** Τὸ εἰς ιδιοκτήτην βοσκημάτων ὑπὸ τοῦ ποιμαίνοντος αὐτὰ ὡς μίσθωμα ἀποφερόμενον μαλλίων, τυρὸς κττ. Πελοπν.

(Οἶν.): Φέρνει ὁ σέμπρος κάθε χρόνο τοῖς ἀποκοπῆς. **8)** Ἡ συνολικῶς ἀναλαμβανομένη ἐργασία πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ ἀγορὰ προϊόντος κοιν.: Ὁ δεῖνα τὴν πῆρε τὴ δουλειὰ - τὸ χτίσιμο τοῦ σπιτιοῦ - τὸ χρωματισμὸ κατ' ἀποκοπή κοιν. || Φρ. Αὐτὸς εἶναι μονάχα γι' ἀποκοπῆς (ἐπιτήδειος μόνον διὰ τὰς βαρείας καὶ βαναύσους ἐργασίας) Λεξ. Δημητρ. || Παροιμ. Ἡ ἀποκοπή εἶναι ἀποκαὴ (ἢ κατ' ἀποκοπήν ἐκτελουμένη ἐργασία εἶναι κακὴ) Λακων.

Ἀποκοπή ἔς τὸν κάματο καὶ μὴ μιλιὰ ἔς τ' ἀλώνι

(ὅτι τὸ μὲν ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ πρέπει τις νὰ παρέχη κατ' ἀποκοπήν, εἰς δὲ τὸ ἀλώνισμα νὰ ἀπαγορεύη τὴν συνομιλίαν μετὰ τῶν ἐργαζομένων) Λακων. Μάν.

B) Ἐπιρρηματ. **1)** Συνολικῶς καὶ οὐχὶ τμηματικῶς δι' ἡμερησίας ἀμοιβῆς, ἐπὶ μισθωτῆς ἐργασίας (α) Κατὰ γενικ. Βιθυν. Κρήτ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Ἀποκοπῆς ἔδωκα τὴ δουλειὰ Καλάβρυτ. Τὸ πῆρε τὸ σπίτι αὐτὸ ἀποκοπῆς Κρήτ. (β) Κατ' αἰτιατ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ. Χαλδ.): Πῆρε τὴ δουλειὰ - τὸ σπίτι ἀποκοπή. Ἐδωσε τὸ χωράφι ἀποκοπή. Τὸ φτειάνω ἀποκοπή κοιν. Ἀποκοπήν ἐπῆρ' αἶο Κερασ. Ἀποκοπήν ἐπῆρα τ' ἔργον ἀπάνου μ' αὐτόθ. Ἀποκοπήν θὰ θερίζωμε τὸ χωράφι Χαλδ. Ἀποκοπήν ἐδέκεν τ' ὁσπίν αἶ' ἔς σὸ χτίσιμο αὐτόθ. || Φρ. Πῆρε τὴν κουβέντα - τὸ διάβασμα - τὸ τραγοῦδι ἀποκοπή (ἐπὶ τοῦ ἀδιακόπως ὀμιλοῦντος, ἀναγινώσκοντος καὶ ἄδοντος). Συνών. ἀποκοποῦ. **2)** Ἀδιακόπως, συνεχῶς Βιθυν.: Ἀποκοπῆς δουλεύεις πρᾶ.

ἀποκοπιάρης ὁ, ἀμάρι. ἀπουκοπιάρης Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποκοπή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάρης.

Πραγματογνώμων, ἐκτιμητῆς τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς προξενουμένων ζημιῶν: Στρέου ἔς ὅ, τι πῆ οὐ ἀπουκοπιάρης. Συνών. ἀποκοπάρης **I**, ἀποκοφτῆς.

ἀπόκοπος ὁ, ΑΠαπαδιαμ. Χριστουγενν. διηγ. 80

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀπόκοπος = ἀποκεκομμένος, ἀπόκορημος, ἐκτομίας.

Ἀνόητος, ἄφρων: Μυαλό δὲν ἔχουν αὐτὸς οὐ κόσμος... τώρα οἱ ἄνθρωποι γενήκαν ἀπόκοποι.

ἀποκοποῦ ἐπίρρ. Κύθηρ. Πελοπν. (Μονεμβασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποκοπή ἐπὶ ἐπιρρηματ. χρήσεως. Ὁ μεταπλασμὸς κατὰ τὰ εἰς -οῦ ἐπίρρ.

Ἀποκοπή **B I** (α) (β), ὁ ιδ., ἔνθ' ἀν.: Τὸ ἔδωσε τὸ σπίτι ἀποκοποῦ Κύθηρ. Μοῦ ἀργάζει τὸ χωράφι ἀποκοποῦ αὐτόθ. || Φρ. Τὸ πῆρε ἀποκοποῦ γὰ βλαστημᾶ (ἐπὶ τοῦ συνεχῶς βλασφημοῦντος) αὐτόθ.

ἀποκόπρωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκοπρῶνω.

Καθαρισμὸς τῆς μάνδρας ἀπὸ τῆς κόπρου ἔνθ' ἀν.: Τ' ἀποκόπρωμαν ἔς ἐμὲν 'κι ρούζ', ἐγὼ ἐγέρασα Χαλδ.

ἀποκοπρῶνω Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. κόπρος ἢ τοῦ ρ. κοπρῶνω.

Καθαρίζω τὴν μάνδραν ἀπὸ τῆς κόπρου ἔνθ' ἀν.: Ἀσ' σὴν ἀυγὴν κιάν' τὰ μαντριά ἀποκοπρῶνω Χαλδ.

ἀποκορδίζομαι Ἰων. (Κρήν.) Κρήτ. Κύθν. Μύκ. Χίος κ. ἀ. ἀποκορδίζομαι Ἰκαρ. ἀποκορδίζομαι Σίφν. ἀποκορδίζομαι Χίος ἴποκορδίζομαι Νίσυρ. Τῆλ. κ. ἀ. ἴποκορδίζομαι Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. κορδίζομαι, δι' ὁ ιδ. κορδίζω.

1) Ἐκτείνω μετ' ἐντάσεως τὰ μέλη τοῦ σώματος ἕνεκα γωχελείας ἢ ἄλλης αἰτίας, σκορδινῶμαι ἐνθ' ἄν.: Πάνω ἔς τὸ φρεῖ ἐν ποκορδίζονται οἱ ἄνθρωποι Τηλ. || Ἄσμ.

Ἐπῆγεν ν' ἀποκορδιστῆ καὶ σπῆ τοῖς ἀλυσίδες

Χίος Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνασκαμνίζω 2β, ἀποκνεάζομαι.

2) Ἐντείνω τὰς δυνάμεις μου, προσπαθῶ Σίφν.: Ἀποκορδίζομαι νὰ κάμω φρεῖ. 3) Μεταφ. ὑπερηφανεύομαι Νίσυρ.: Τί ἀποκορδίζεσαι! Συνών. κορδώνομαι (ἰδ. κορδώνω).

ἀποκορδινίδι τό, ἀμάρι. ποκορδινίδι Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ ρ. κορδινίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Πληθ. ὁ ἀποχωριζόμενος λεπτὸς σῖτος δι' εἰδικοῦ κοσκίνου, τὸ ὅποιον καλεῖται κόρδινος.

ἀποκόρδισμα τό, Ἴων. (Κρήν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκορδίζομαι.

Ἡ ἕκτασις τῶν μελῶν τοῦ σώματος μετ' ἐντάσεως, σκορδινησμός. Συνών. ἀποκνεασμα, ἀποκόρδωμα.

ἀποκορδυλάζω Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. κορδυλάζω.

1) Λύω τὸν κόμβον: Ἀποκορδυλάζω τὸ δοκίμν. 2) Ξεμπερδεύω: Ἀποκορδυλάζω τὸ ράμμα.

ἀποκορδύλασμα τό, Πόντ. ἀποκορδύλασμα Πόντ.

(Κοτύωρ.) ἀποκορδύλασμα Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκορδυλάζω.

Λύσις τοῦ κόμβου: Τῆ δοκίμν' τ' ἀποκορδύλασμα Χαλδ.

ἀποκόρδωμα τό, Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκορδώνω.

Ἀποκόρδισμα, ὁ ἰδ.

ἀποκορδώνω Σύμ. ποκορδών-νω Σύμ. Μέσ. ποκορδών-νομαι Ρόδ.

ἴμποκορδών-νομαι Ρόδ. ἴπεσκορδών-νομαι Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. κορδώνω.

Ἀποκορδίζομαι 1, ὁ ἰδ.: Ἐκαμεν πάλε τὸν βαρόνυπνο κ' ἐξύπνησεν κ' ἔκαμε πῶς ἐποκόρδων-νε, πῶς ἔχασμουρειέτο. Τί ἔχεις καὶ ἴμποκορδών-νεσαι; Ρόδ.

ἀπόκορμος τό, Κύθηρ. Ἀντικύθ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἐπίκορμον. Ἰδ. ἸΒογιατζίδ. ἐν Ἀθηνῶν 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 135 κέξ.

Τὸ ξύλον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ κρεοπώλης κατακόπτει τὸ κρέας.

ἀποκόρτσωμα τό, Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκορτσώνω.

Ἡ περὶ τὴν οἰκίαν ἐπιμέλεια, καθάρισμα, τακτοποίησης τῶν πραγμάτων κττ. Συνών. συγύρισμα.

ἀποκορτσώνω Πόντ. (Κερασ. Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ ἀγνώστου β' συνθετ.

Διευθετῶ τὰ τοῦ οἴκου, καθαρίζω, τακτοποιῶ κττ. Συνών. συγυρίζω.

ἀποκοσκινίδι τό, σύνθηθ. ἀπουκουσῆ'νίδ' βόρ. ἰδιώμ.

ἀποκοσκινίδι Τσακων. ἀπουκουσῆ'νίδ' Λέσβ. ποκοσκινίδι Σύμ. ποκουσῆ'νίδι Εὐβ. (Στρόπον.) ποκουσῆ'νίδ' Ἰμβρ. ἀποκοσκινίδο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ποκοσ-δίνιδον Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ ρ. κοσκινίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι. Ὁ τύπ. ποκουσῆ'νίδ' κατὰ παρετυμ. πρὸς τὴν προθ. ἐπί.

1) Συνήθως κατὰ πληθ., αἱ διὰ τοῦ κοσκίνισματος ἀπορριπτόμεναι ἄχρηστοι οὐσίαι τῶν σιτηρῶν, τὰ σκύβαλα σύνθηθ.: Ἄσμ.

Ἐθέρισε κί ἀλώτισε κ' ἔκαμε χίλια μύδια, μετ' ἀποκοσκινίδια του χίλια καὶ πεντακόσια

Ζάκ.

Νὰ κοσκινίξης μάλαμα νὰ δίνης τῶν δικῶν σου καὶ τ' ἀποκοσκινίδια σου νὰ δίνης τῶν φτωχῶν σου

Νίσυρ.

Ἐνα καράβι ἔρχεται μετ' ἄταρι, μετ' κριθάρι, καὶ τ' ἀποκοσκινίδια του ὄλα μαργαριτάρι

Αἴγιν. Συνών. αἰρόσιτο (ἰδ. αἰρόσιτα), ἀπογυρίδι 1, ἀποδερωνίδι, ἀποκοσκίνισμα 1, κοσκινίδι. 2)

Μετων. πᾶν ὅτι περιφρονεῖται, ἀπορρίπτεται πολλαχ.: Εἴμαστε τ' ἀποκοσκινίδια τοῦ κόσμου Κρήτ. (Σέλιν.)

ἀποκοσκινίζω σύνθηθ. ἀπουκουσῆ'νίζω Ἡπ. (Ζαγόρ.)

ἀποκοσκινιάω Λεξ. Δημητρ. ποκουσῆ'νάου Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. κοσκινίζω.

1) Τελειώνω τὸ κοσκίνισμα σύνθηθ.: Ἀποκοσκίνισε τ' ἀλεύρι - τὸ σιτάρι κττ. 2) Μεταφ. λεπτομερῶς ἐξετάζω Λεξ. Δημητρ.

ἀποκοσκίνισμα τό, Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Μάλαρ. κ. ἄ.)

Παξ. Πόντ. (Κερασ.) — Λεξ. Αἰν. ἀπουκουσῆ'σῆμα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Αἰν.) ἀποκοσκίνισμα Πόντ. (Κερασ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκοσκινίζω.

1) Ἀποκοσκινίδι 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ποῦ κοσκινίζει τὸ φλωρί καὶ τὸ μαργαριτάρι, καὶ τ' ἀποκοσκινίσματα ἔς τὸν κόρφο της τὰ βάνει

Ἡπ.

Νὰ κοσκινᾶν σου τὰ φλουριά, νὰ δριμωνᾶς τὰ γρόσια καὶ τ' ἀποκοσκινίσματα κέρνα τὰ παλληκάρια

Θράκ. 2) Τέλος τοῦ κοσκίνισματος Λεξ. Αἰν.

ἀπόκοσμα ἐπίρρ. ΧΧρηστοβασ. Διηγ. στάν. 169

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀπόκοσμος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. κόσμος.

Μακρὰν τοῦ κόσμου, κατὰ μόνας: Τραγουδοῦσε μόνος του ἀπόκοσμα.

ἀποκόσμιγμα τό, Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποκοσμίζω.

Τὸ νὰ εἶναι τις ἀπόκοσμος, ἀκοινωνησία, μελαγχολία.

ἀποκοσμίζω Πόντ. (Κερασ. Σάντ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. κόσμος.

Ἀποφεύγω τὴν μετ' ἄλλων ἀναστροφὴν ἕνεκα μελαγχολίας ἢ λύπης, γίνομαι ἀπόκοσμος, ἀκοινωνητος.

ἀπόκοσμος ἐπίθ. λόγ. σύνθηθ. καὶ δημῶδ. Πελοπν.

(Καλάβρυτ. Μάν. κ. ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. κόσμος.

1) Ὑπερφυῆς, ἀσύλληπτος, θεσπέσιος λόγ. σύνθηθ.: Μία ἀπόκοσμη ὁμορφιά ΔΚαμπούρογλ. Νεραΐδ. Κάστρ. 57. Ὁ οὐρανὸς πῆρε ἓνα ἀπόκοσμο ἀνοιχτοπράσινο φῶς Ἰδραγούμ. Σταμάτ. 84. || Ποιήμ.

... γλυκέ μου ἀποσπερίτη, | ... στολίδι ἀπόκοσμο τοῦ ὠραίου τριανταφυλλένιου δειλινού

Σδάφν. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 72

Φύσα, ἀγεράκι ἀπόκοσμο, ποῦ σὲ πολυπροσμένω, αὐγὴν αὐγὴ παντρεύομαι, αὐγὴν αὐγὴ πεθαίνω

ΠΝιρβάν. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 275 β) Μέγας ΧΧρηστοβασ. Διηγ. στάνης 14: Γίνεται ἓνα τρομερὸ ἀπόκοσμο κλάμα.

γ) Μυστηριώδης Ἀθῆν.: Ἀπόκοσμη φωνή. 2) Τὸ ἄρσεν. οὐσ., χώρα μακρινὴ Πελοπν. (Μάν.): Ἡ Ἀμερικὴ

